

pályán, elsőrendű szerepkörön. Utolsó előtti fellépte 1885. dec. 10-én volt Debrecenben, a »Peleskei nótárius«-ban, majd még egyszer 1903. ápr. 12-én. Ezután a debreceni úri kaszinó könyvtárosa lett és nyugalmába vonult. — Utolsó szavai ezek voltak: »Virrasztottam eleget értetek, most már hagyjatok aludni!«... Főbb szerepei: Quasimodo, Bum-bum generális (Gerolsteini nagyhercegnő), Peleskei nótárius, Calcas, Gavallér (Tékozló), Oroveso (Norma), Dulcamar (Bájtal), Marquis (Linda), Don Pascalle, Mydas, Fleck (Pajkos diákok), Rejtey (Fenn az ernyő, nincsen kas), Kellendi Jancsi (Pünkösdi királyné), Don Caesar, Nagy Jancsi (Nagyapó), Pater Knitelius (II. Rákóczi Ferenc fogsága), Frici (Vén bakancsos), Szárnyai (Csikós), Vlad Marci (Mátyás deák) stb.

Foltényi Vilmosné Szabó-Szákfy Amália, színésznő, sz. 1830. márc. 15-én, Aradon, megh. 1901. dec. 3-án, Debrecenben. Atyja korán elhunyt, neveltetését rokona, Szákfy József színész vette át és a kislány gondozását Udvarhelyi Miklósnéra bízta. 1837-ben lépett színpadra a »Paraszt mint dús« c. darabban, egy kis postás szerepében. A 30-as évek végén feloszlott a debreceni társulat, erre elkerült Erdélybe, Pály Elekhez, ahol Kántornéval és Dérynével együtt játszott. A 40-es években már kedvelt naiva. Első férje Felek Miklós (L. o.) volt, kivel 1845-ben lépett házasságra, azonban később elvált tőle. 1846-ban fellépett a Nemzeti Színházban, az »Egy pohár víz«-ben mint Abigail és a »Farsangi iskolá«-ban mint Veronka. 1856-ban Aradon működött Szabó Józsefnél és ezzel a társulattal Bécsben is járt és a Burg művészeivel egy sorban említette meg a kritika. Ekkor már társalgási szerepeket játszott és megfordult az ország valamennyi nagyobb színpadjain. 1861-ben megtelepedett Debrecenben és itt Foltényi felesége lett; majd 1875-ig felváltva Nagyváradon működött. 50 éves jubileumát és egyúttal színpadi búcsúját 1887. dec. 2-án tartotta meg a »Fenn az ernyő, nincsen kas« c. darabban.

Folyik — a próba (vagy előadás), ezt a kifejezést akkor szokás mondani, ha már megkezdődött a színpadi munka, a próbán vagy az előadás keretében.

Fontano F. olasz drámaíró, Illica-val (L. o.) 1885. ápr. havában írt magyar tárgyú drámája, melynek »Thököly Árpád« volt a címe, nagy sikerrel került színre olasz színpadon. »Azrael« c. operához librettot írt, nálunk 1890. nov. 20-án mutatta be a M. Kir. Operaház. (Zen. szerz.: Franchetti Albert, ford. Radó Antal.)

Fóra! Déryné naplójában gyakran előforduló kifejezés, »fórázás« alakjában is. Jelentése az olasz fuora (velencésen: fóra) nyomán a. m. »ki!« »jöjjön elő!«, »jöjjön ki!« (V. ö. Kihívás.)

Force-szerep, a színész azon szerepe, melyet a legjobban kedvel, mert benne a legerősebb, ezt tudja a legjobban játszani.

Fordítás. A külföldi színdarab lefordítását rendszerint ismert írók szokták végzeni; régebben azonban az idegen nyelvet értő színészek is vállalkoztak rá. Így például tudjuk, hogy Déryné több darabot fordított németből; Kócsi Patkó János, Kelemen László, Komlóssy Ferenc Dániel, Benke József stb. szintén gyarapították fordításaikkal a magyar színműirodalmat. Rengeteget fordított Latabár Endre, Egressy Benjámin, Paulay Ede, újabb időkben: Fáy J. Béla, Mérei Adolf, Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Komor Gyula, Bródy Miksa, Harsányi Zsolt stb. Operánknál jó hosszú ideig kellett nélkülöznünk a jó és magyaros fordítást. E téren nagyot lendített dr. Hevesi Sándor, 1913-ban, mint az Operaház főrendezője. Prózai művek lefordítása már könnyebb munka, mert itt csak három főtényező szükséges, u. m.: az idegen nyelv ismerete, a színpadi dikció érzéke és magyar írói készség. A fordító rendszeren a brutto jövedelem egy százalékát kapja honorárium gyanánt.

Forest Louis, francia színműíró. Nálunk előadott műve: »Ámor, a pénzügynök«, bohózat 3 felv. Fordította Góth Sándor. Bem. 1910. jún. 8-án, a Vigaszínházban.

Forgalmi adó. A háború után bevezetett új adó, melyet minden ipari és